

ger, og, dersom de ikke have denne Væresfølelse, at de sætte deres borgerlige Væres over mange timelige Gøder, saa troer jeg, at Regjeringen og vi, som ere kaldede til at repræsentere Landet, paa alle mulige Maader skulle søge at skabe den, og det gjøre vi netop ved at lade denne Bestemmelse om summa appellabilis falde.

Schytte: Blandt det Meget, den ærede Taler i sit Foredrag har fremført, kom han ogsaa med et Ordsprog. Der falder mig ved denne Leilighed et andet ind, og det er et godt gammelt dansk Ordsprog, der lyder saaledes: „der skal Nogen til at prædike og Nogen til at følge Liig.“ Jeg vil følge den passive Anviisning, som her gives, og tie, thi jeg troer virkelig ikke, at den ærede Talers Foredrag just behøver nogen særlig Gjendrivelse, idet jeg mener, at han har fjernet sig saa betydeligt fra det, hvorom her virkelig er Tale, at, dersom vi Alle vilde gaae ind paa saa sjerntliggende Gebeeter, da vilde vi vist aldrig komme til Ende med nogen Sag. Jeg vil blot med Hensyn til, at den ærede 4de Thingmand for 2den Kreds (P. Jørgensen) nævnte nogle Tilfælde, som han i sin Egenkab som Stokkemand havde erfaret, i den Anledning erklære, at han har fuldkommen Ret. Saaledes har jeg ogsaa i en ikke ringe Praxis i en anden Egenkab stundom lagt Mærke til, at den ene Part kan være høist uheldig situeret ligeoverfor den anden; men den Ulempe, som deraf flyder, høves jo i ingen Henseende derved, at summa appellabilis bliver ophævet; thi hvad der er nedskreven i Acterne, det skal jo Dommeren domme efter, og, har den ene, den oplyste Part, ligeoverfor den ukyndige og uoplyste avanceret en Fordeel i Sagen, da er det jo umuligt, at det kan redresseres ved en Appel, om man endog kan appellere til flere Instanser.

Holberg: Den ærede Taler, der nu satte sig, har anført et Ordsprog, som jeg ikke har den Lykke at kjende; det lyder, hvis jeg husker rigtigt, saaledes: „der skal Nogen til at prædike og Nogen til at følge Liig.“ Han skal have Tak; jeg troer, han har tiltænkt mig den Væres, at det er mig, der har prædiket, og derimod tillagt sig selv den Bestilling at følge Liig. Jeg er ham Tak skyldig, fordi han har

villet besørge mit Foredrags Liigbegængelse, thi, saavidt jeg forstod hans Foredrag, begravede han alt Det, jeg havde sagt; men han har afvejet fra den Stik, som Andre ellers bruge, der følge Liig, idet han, som jeg synes, har sat sig til Hest (Munterhed).

Voigt: Jeg skal blot i Anledning af en Uttring af den ærede 6te Landsthingsmand for 6te Valgkreds (Holberg), at Retsvidnerne i Grunden valgtes af Underdommeren og vare afhængige af ham, tillade mig at bemærke, at Retsvidnerne vælges paa Landet af Amtsraadet, og i Kjøbstæderne af Communal-Bestyrelsen i Forening med Amtmanden, men derimod ikke af Dommeren, som aldeles ikke har noget med deres Udnævnelse at bestille, og at man ikke spørger Dommeren, naar der er Tale om Retsfattelse i deres Løn eller Forhøielse af den. I det Mindste er det mig ikke bekendt, at Dommerens Erklæring i den Henseende er fordret af noget Amtsraad.

Orsted: Der er vist Meget, som tiltaler den umiddelbare Følelse i den Paastand, at man maa være besøiet til at faae den Uret, der formeentligt er En tilspøiet ved Underretten, afhjulpen ved at appellere til en høiere Ret, enten Gjenstanden er af større eller mindre Betydning. Men, naar man overveier de Betingelser, hvorunder Retten kan haandhaves i Samfundet, maa man indrømme, at man ikke aldeles kan overlade sig til den Tanke, at der for enhver Ret skal gives den størst mulige Garantie; dersom det var Tilfældet, saa maatte alle Sager komme ind under Landets øverste Domstol, og mange af de Institutioner, som ere i Staten, maatte saa forandres. Det er jo meget besøiet, at der er forskjellige Instanser i Staten, og at man maa kunne gaae til de høiere Domstole for at faae sine Rettigheder der afgjorte, da den underordnede Ret medfører en mindre Garantie. Men det maa have sin Grændse. Det er vist, at det kun er en temmelig relativ Grund, der gjør, at man maa sætte større Tillid til Overdomstolene end til Underdomstolene. Det er fornemlig det større Antal Mand, der deeltager i at paadømme Sagerne ved Overretten end ved Underretten, der gjør, at den maa have større Formodning for sig; men det er end ikke ubetinget rigtigt, at den Dom, der bliver af-